

Klein, maar groots; Jay op de Nimrod

-door Femke Lagaaij-

Dit is het verhaal van JayJay, die in plaats van in het kankeronderzoek, op de Nimrod terecht kwam. Terwijl ik dit schrijf ligt de protagonist met een kap op in de bench. Eind januari waren we op jacht in Schotland. Jay zat vlak voor ons in volle vaart achter een looper aan, we hoorden een ijselijke gil, zagen een poot die er in een vreemde hoek bijhing en een hond die alsnog probeerde de fazant binnen te brengen. Jay is inmiddels bionisch nu zijn op diverse plaatsen gebroken elleboog in een Schotse kliniek stevig is voorzien van platen en schroeven. We hopen dat hij dit najaar als het jachtseizoen opent, gewoon weer mee kan.

Kankeronderzoek?

Een jaar of tien geleden wilden we er graag een cocker spaniël bij hebben. We vonden uit dat René Eckhardt goede werklijn cockers fokte. Zijn teefje Joy zou moeder worden en wij stonden op de wachtlijst. Helaas overleed Joy onverwacht. Een paar maanden later belde René dat hij alsnog een nest ging fokken, of we nog belangstelling hadden. We kregen de keus uit twee reutjes. De hond die wij niet kozen, zou worden ingezet als medische detectiehond in het onderzoek dat door KNGF Geleidehonden samen met het VUmc was opgezet. Doel was uit te vinden of honden met hun ongeëvenaarde reukvermogen vroegtijdig darmkanker in ontlasting kunnen detecteren waardoor voor patiënten een grotere kans op genezing en herstel zouden ontstaan. Het voelde als een zware beslissing: de pup die wij uitkozen zou een leven lang gaan jagen en de pup die wij niet kozen zou mogelijk levens gaan redden... Het werd Jay, Fire Flame of Artemis Joy, geboren 21 juli 2016.

Het echte spaniëlwerk

Na tientallen jaren met retrievers te hebben gejaagd, moesten we nu een nieuw spelletje leren: het werken voor de voet. Gelukkig konden we bij Janny van Stuyvenberg terecht, la grande dame van spaniël liefhebbend Nederland. Zij drukte ons onder meer op het hart dat de zitfluit heilig is voor een spaniël: het is de rem die je in het veld broodnodig hebt. Ze leerde ons hoe je de hond kunt stimuleren de dekking aan te nemen, mooi voor je te revieren (op een afstand van maximaal 30 meter van de voorjager heen en weer

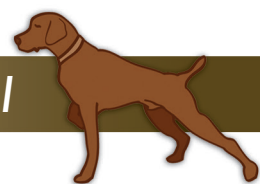
Klaarstaan voor de Nimrod proef C

te bewegen door het veld) en dat je een spaniël nooit een sleepspoor mag laten lopen: hij moet het wild immers flushen, dat wil zeggen het wild zodanig op stang jagen dat het nog maar één uitweg ziet: de dekking uit! Op dat moment kan het geschoten worden. De spaniël moet ook in staat zijn het geschotene te apporteren en moet

duś kunnen schakelen tussen jagen en apporteren. Dat zijn twee compleet andere mind-sets. Lang niet alle spaniëls zijn in staat die overgang te maken. Jay bleek er een meester in.

Jachtgeschikheidscertificaat

We ontdekten dat veldwedstrijden de meest geschikte wedstrijdvorm zijn

voor spaniëls. Daar kun je zien hoe het staat met de opleiding van je hond. Er zijn maar een paar veldwedstrijden per jaar en het aantal plaatsen is beperkt. Jachtcommissie SUN (Spaniël Unie Nederland), die deze wedstrijden organiseert, geeft honden die een jachtgeschiktheidcertificaat hebben gehaald voorrang bij de inschrijving op de (jeugd-) veldwedstrijden. We meldden ons daarom, enthousiast gemaakt door Janny, aan voor een van de certificaatdagen en Jay wist daar het jachtgeschiktheidcertificaat binnen te slepen. Dat is niet helemaal vanzelfsprekend, want in de regel haalt van het volledige aantal deelnemers ongeveer de helft een africhtingscertificaat en gemiddeld haalt daar weer de helft van ook het jachtgeschiktheidcertificaat.

Veldwedstrijden en jagen

Nu volgden een aantal jaren van veldwedstrijden en jagen met Jay. Hij werd meteen jeugdveldwedstrijdkampioen (in 2017) en de twee daaropvolgende jaren werd hij Veldwedstrijdkampioen bij de cocker spaniëls én overall Veldwedstrijdkampioen (van alle deelnemende spaniëlrassen) waarmee hij zowel in 2018 als in 2019 de Theo Brons Prijs won.

Het was een genot om hem aan het werk te zien! De vonken vlogen er vaak vanaf. Alles op het scherpst van de snede. Het was bij hem óf een EL of een U. Tijdens het merendeel van de veldwedstrijden kreeg Jay dan ook de gewerenprijs (guns choice). Dat is geen officiële prijs maar drukt de waardering van de jagers (geweren) uit voor de beste hond die zij tijdens de wedstrijd aan het werk hebben gezien.

Jay kreeg ook tijdens het jagen fans: mede-jagers die hem aan het werk zagen waren zonder uitzondering onder de indruk van zijn passie en werklust. Nog steeds rouleren onder onze jagende vrienden de verhalen over de stunts die hij soms uithaalde om het wild te presenteren dan wel binnen te brengen. Zo was er eens een stuk wild gevallen dat door geen van de aanwezige retrievers kon worden gevonden, ze kwamen een voor een onverrichter zake terug, allemaal goede honden met een fijne neus. Het gezelschap wilde al

doorlopen, maar René, mijn man, vroeg of hij Jay ook niet zou sturen. Jay zwom de snelstromende rivier over, stak halverwege zijn neus in de lucht, klom aan de overkant met moeite in de boom die half over de rivier heen lag en kwam even later terug met de verloren gewaande patrijs.

Corona, 2020

Het jaar dat corona toesloeg, 2020, behaalden we nog een 1e en een 2e plaats in de Open klasse op de SWT's (Spaniël Working Test) en mooie plaatsingen op de Veldwedstrijden, een U CACIT en 1U CACT, maar daarna was het voorlopig uit met de pret: het land ging op slot. Het was duidelijk dat dat wel even zou duren en dat er voorlopig geen veldwedstrijden konden worden georganiseerd.

Voor de grap en uit nieuwsgierigheid ging ik met hem wat oefeningen doen die je op de SJP's voor je kiezen krijgt. Lange lijnen, verre markeerapporten. Dingen die hij niet hoefde te beheersen voor de veldwedstrijden of het gewone werkende-spaniël-leven. En slepen! Ik voelde de afkeurende ogen van "juf" Janny in mijn rug toen ik voor het eerst een kort eenden-sleepje trok voor Jay. Ik zette hem met z'n neus aan het begin van de sleep, hij keek me vragend aan. Had geen idee wat ik bedoelde: deze eend was toch allang dood en koud? Die kon toch echt niet meer wegkomen? Ik heb later nog vaak aan dat eerste sleepje moeten denken wanneer ik hem vol overtuiging een honderden

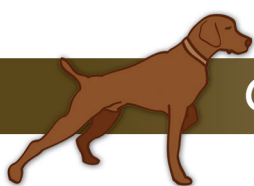
Proef C tijdens de Nimrod

meters lange sleep zag uitwerken... Overigens moet gezegd worden dat Jay al vanaf het moment dat hij meeging op jacht elke looper wist binnen te brengen, hij wist van nature wanneer het nodig was achter een nog levende -geschoten- vogel aan te gaan en wanneer niet.

SJP en MAP

In 2021 kwam het land hortend en stotend weer in beweging en konden er weer wedstrijden georganiseerd worden. Het lukte ons in de derde poging een SJP A te halen. Daarna liepen we tegen een berg nullen aan in de volgende SJP's waar we aan meededen, maar in 2022 kwam zowaar de tweede SJP A binnen. Daarmee werd Jay de enige spaniël sinds mensenheugenis die gerechtigd was mee te doen aan de MAP A. We konden op dat moment nog voor drie MAP's inschrijven, dus dat deed ik. Het lukte warempel om de MAP in Beetsterzwaag te halen, hakken

“Eén bonk passie in het veld en tegelijkertijd ongelofelijk lief, aanhankelijk en zachtaardig”

Cocker spaniel

over de sloot weliswaar maar ik was trots op Jay! Vooral omdat hij tussen-door ook nog 1U had gehaald op een veldwedstrijd in België. Dus ik had hem nog niet helemaal verpest....

Training

We waren intussen gaan trainen bij Theo Cornelissen en zijn team. Bij onze komst had niemand er veel fiducia in. Jay snapte bar weinig van hetgeen hij voor zijn kiezen kreeg, maar hij pikte het allemaal zó snel op dat iedereen er langzamerhand de lol van ging inzien dat deze kleine er ook bij was. Elke week toonde hij aan hoe snel hij leerde en hoe hij weer een paar stapjes vooruit had gezet. Zo kregen we er gaande de rit allemaal steeds meer plezier in. Die enthousiaste support van alle betrokkenen van Team Theo, en later ook van Wim en Marry Reijersen, heeft mij enorm gestimuleerd. Want deze mensen begrepen allemaal hoe veel moeilijker de opdrachten voor Jay waren dan voor een goede retriever of staande hond -die er vaak ook al genoeg moeite mee hadden.

Waarom zou je dit trouwens willen? Nou eigenlijk vooral om te zien hoe ver we zouden kunnen komen met een hond die bewezen heeft goed te zijn in zijn eigen métier maar met de juiste ondersteuning vast ook een ander spel onder de knie kan krijgen.

2023

Jay genoot zichtbaar van de trainingen en de wedstrijden. Dat was voor mij de belangrijkste reden om door te gaan. Ondertussen namen we hem natuurlijk ook nog gewoon mee op jacht. Mijn stiekeme gedachte om te kijken of het zou lukken ons voor de Nimrod te kwalificeren nam -hoe meer hij liet zien er lol in te hebben- vastere vormen aan. We schreven in 2023 voor zo veel mogelijk MAP's in. En we werden er bij acht geplaatst. We kwamen tegen dat bepaalde opdrachten voor hem op het randje waren: een grote, zware haas dwars over een stopperveld apporteren was voor hem bijna ondoenlijk: bij elke rij onbuigzame maisstoppels moest hij, omdat hij zo klein is, het haas overdwaars draaien om er tussendoor te komen. En dat over een afstand van meer dan 120 meter. Dat kostte enorm

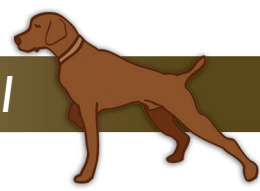

veel kracht en (te veel) tijd, maar het haas kwam binnen. Wat een doorzetter! Ik herinner me ook een proef waarbij hij achter een veld met ruige begroeiing een markeer van een eend moest halen, die koude eend legde het ruim af tegen de warme fazanten die zich in de begroeiing schuil hielden, deze werden stuk voor stuk door hem vakkundig geflushed. Helemaal blij kwam hij weer bij me terug, met een dikke nul op zak. Ik moest er hard om lachen. Hoe het ook zij: we wisten uiteindelijk twee MAP A's te halen en dat leidde tot die felbegeerde uitnodiging voor de Nimrod. Behoorlijk uitzonderlijk voor een cocker. Helaas moest ik de uitnodiging afslaan omdat ik deelname onmogelijk kon combineren met mijn rol in de organisatie van de jubileum-editie van de Nimrod in 2023 op Mariënwaerd.

Links-rechts, 2024

In 2024 ontdekten we dat Jay's ogen door het jagen in dichte doornige dekking dusdanig beschadigd waren, dat

hij vrijwel blind is. Dat we dat zo laat merkten, komt door die fenomenale neus. Daar compenseert hij alles mee. Maar een markeerapport op afstand? Dat ziet hij echt niet meer. En dirigeren naar links of naar rechts? Hij ziet me niet. Dus begon ik hem de woorden 'links' en 'rechts' te leren. Hij snapte het binnen no time. We besloten nog even samen door te gaan. De eerste drie mappen waar we afgelopen jaar voor geplaatst waren regende het nullen. Jay was niet in vorm. Ik nam me voor de training wat te intensiveren en ging ook met hem fietsen om ervoor te zorgen dat hij in ieder geval in top conditie zou zijn. Toen kwam de MAP van Genemuiden op 30 september, altijd een mooie wedstrijd. We haalden een voldoende op vijf van de zes proeven, moesten toen twee uur in de regen wachten. Door en door koud traden we aan op de beslissende laatste (A) proef, maar Jay stond gewoon aan: de apporten kwamen prachtig binnen. Dat was MAP nummer één... Vijf dagen later was

de MAP in Oldenzaal. Daar bleek een bijzonder listig B1 proefje ontelbare deelnemers de kop te kosten. Wij haalden hem op het nippertje en daarmee leken we de belangrijkste hobbel genomen te hebben; dat was ook zo want alles kwam verder binnen en Jay bleek tweede te zijn geworden en.... wij hadden ons opnieuw geplaatst voor de Nimrod! Ik had niet durven hopen dat we deze stunt zouden kunnen herhalen en was super blij! Dit keer ging ik de uitnodiging wél aannemen.

De Nimrod op Vliegveld Twente

De Nimrod is een prachtig feest in jachthondenland waar ontzettend veel mensen enorm van genieten. En daarom is er zo veel reuring omheen: die hele spannende strijd om wie zich wel of niet plaatsen, cadeautjes en kaartjes voor de deelnemers, belangstelling van de pers. In de aanloop naar 11-11 kreeg ik er steeds meer zin in. Ik was me er ook van bewust hoe hard de organisatie al maandenlang voor ons aan het werk was. Het is echt een mega-karwei om zo'n Nimrod te organiseren. Respect voor de mensen die zich zó inzetten.

Ik had de uitslagen van voorgaande jaren bekeken en gezien dat de atypische rassen -dus de niet-retrievers of staande honden- over het algemeen matig presteren op de Nimrod. Het niveau ligt immers opeens vele tandjes hoger dan in de MAP A en dan leg je het gewoon af, zeker met een ras dat niet in retrieven is gespecialiseerd. Waar Jay in de training altijd elk apport binnen wist te krijgen, realiseerde ik me dat op de Nimrod elk apport een uitdaging zou vormen. De omstandigheden zijn zó anders. Ik had daarom bedacht dat het mooi zou zijn wanneer het ons zou lukken in ieder geval drie apporten binnen te brengen, één apport per proef.

De proeven

Onze volgorde die dag zou zijn C-A-B. De Waterproef (C) als eerste dus. Jay had binnen de kortste keren de sleep aan de overkant van het water uitgewerkt, we zagen hem al heel snel aankomen met de gans. Nu moest hij terugzwemmen naar mij toe. Hij verdween uit beeld en vol vertrouwen wachtte ik op zijn terugkeer. Maar hij

bleef uit beeld. En hij bleef uit beeld.... ik begreep niet wat er aan de hand was. Achteraf bleek dat hij op een bijzonder ongelukkige plek uit het water had proberen te komen met de gans. Er waren daar volstrekt ondoordringbare bramenstruiken en Jay kon niet meer voor- of achteruit met die grote gans. De tijd tikte ondertussen vrolijk door. Eindelijk eindelijk kwam hij terug. Zonder gans. Hè? Dat had ik nog nooit mee-gemaakt. De keurmeesters, die gezien hadden hoe hij vast was komen zitten met zijn apport, lieten me Jay opnieuw inzetten zodat hij de gans alsnog binnen kon brengen. Dat lukte. Toen moest ik hem opnieuw over water sturen voor de eend die ook was gaan lopen aan de overkant. Die had hij ook zó. Maar helaas, ook nu kwam Jay op een ongelukkige plaats uit het water en duurde het lang voor hij zich met eend en al door de bramen naar mij toe geworsteld had. Onze tijd was om. Ik kon hem niet meer inzetten op de meerkoet.

Op naar proef A. Onderweg troffen we de pers en veel enthousiaste supporters. De sfeer was vrolijk en ontspannen, dat tekende deze hele Nimrod. Proef A was denk ik de mooiste voor het publiek. De organisatie had voor twee podiumkarren gezorgd waar de toeschouwers de voormalige start/landingsbaan goed konden overzien. Aldo Winkels en Patrick Hertsenberg hadden daar iets heel spannends bedacht waar veel deelnemers op bleken te stranden. De beschrijving ervan vond u al eerder in 'De Jachthond'; ik beperk me tot hoe wij het er van afgebracht hebben. Welnu. Ik mocht met Jay oplopen en zag ergens in de verte een aantal drijvers en jagers op linie ons tegemoet komen met hun spaniëls. Er werd geschoten, er werd geraapt. Er werd geschoten, er bleef wat liggen, vlak voor onze voeten stoof ook nog een soort konijntje langs. Zet uw hond maar in. Jay bracht de fazant, die rechts als verloren zoek was aangewezen, binnen no-time binnen. Toen werd het lastiger want ik moest hem ver vooruit sturen naar plekken die hij gezien zijn oogproblemen niet zelf gemarkeerd had. Het lukte me hem in de buurt van de kraai te krijgen, maar daar kwam hij net niet goed onder de wind. En ik kon hem nauwelijks zien: de dekking was weer eens hoger dan

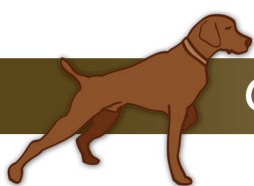
Jay. Ik was hem dus kwijt. Terwijl de tijd wegtikte zag ik hem opeens het veld oversteken en verdween hij het bos in. Vlak voor de keurmeesters vonden dat ik hem maar terug moest roepen, kwam meneer triomfantelijk aan: met eend! Hij heeft mij niet nodig om zijn werk te doen.

Op proef B liet Jay zien wel wat bijgeleerd te hebben na dat allereerste eendensleepje dat ik hem in coronatijd voorschotelde: muurvast zat hij op de sleep van de fazant en hij liet zich niet afleiden door de kraai die vlak naast de sleep uit de lucht werd geschoten. De fazant was dan ook zó binnen. Meer moeite kostte het me hem naar de kraai toe te dirigeren, die kennelijk uit zijn systeem was verdwenen. Ik mocht hem niet aan "mijn" kant van de greppel vooruit sturen, daardoor moest ik hem een lastige lijn naar rechts geven terwijl we elkaar door de begroeiing nauwelijks nog konden zien. Op zo'n moment realiseer je je weer hoe klein hij is en dat we hiermee echt een extra uitdaging voor onze kiezen hadden. Jay verdween in de juiste hoek en ik hoopte er maar het beste van...Ondertussen sloeg het weer volkomen om en stonden we opeens in de stromende regen, zonder jas, de aardige keurmeesters gaven me hun paraplu. Gelukkig kwam Jay even later aanzetten met de kraai. Ik heb nog een halfslachtige poging gedaan hem naar de duif te krijgen, die achter het hek lag, maar dat werd niets. Het was klaar en ik was tevreden. En enorm trots op Jay!

Met zes binnengebrachte apporten zijn we prachtig in het midden van het deelnemersveld geëindigd, dat was beter dan ik had durven hopen. Jay heeft vele harten gestolen. Klein maar groots was de kop boven mijn stukje in het Nimrod Magazine. Ik denk dat veel bezoekers hebben gezien dat dat de lading aardig dekt wat Jay betreft.

Karakter en nakomelingen

Jay is een hond van uitersten: hij is één bonk passie in het veld en tegelijkertijd ongelofelijk lief, aanhankelijk en zacht-aardig. Als er niets te jagen valt ligt hij het liefst de hele dag op schoot, tegelijkertijd is hij de overal voor te porren gedreven wildvinder met een onstuitbare

Cocker spaniel

energie en een gouden karakter. Hij maakt nooit ruzie met andere honden en heeft bijzonder veel vertrouwen in ons. Dat merken we nu ook weer met deze nare breuk die hij heeft opgelopen: hij laat zich dagelijks zonder morren verbinden, weer zijn kap opdoen en in de bench stoppen. Hij vindt het niet leuk maar werkt volledig mee. Is blij als je even met hem komt knuffelen maar ligt uren geduldig te wachten als dat nu eenmaal is wat hem te doen staat.

Daarom -en omdat hij alle gezondheidsonderzoeken met glans heeft doorstaan- hebben we hem een aantal keren als dekru beschikbaar gesteld. Zijn nakomelingen, waarvan we een aantal goed hebben leren kennen, zijn ook zeer trainbaar, moedig en rustig in alles hebben hun kop. Als meezit krijgt hij nog één keer de kans zich op dat front te bewijzen, en wel bij René Eckhardt die hem over enige maanden wil gaan gebruiken als vader voor zijn volgende nest. Zo is de cirkel rond. Wij kijken er naar uit.

Tot slot

Zijn de werkeigenschappen van Jay veranderd door het feit dat ik hem dingen heb voorgeschoteld die eigenlijk niet bij een spaniël passen? Die vraag is niet eenduidig te beantwoorden. Er zijn bepaalde verbeteringen -zo kunnen we Jay op heel verre apporten uitsturen en is hij daarop dirigeerbaar (of hij luistert is overigens een tweede). Dat kan handig zijn wanneer je op jacht geen goede retrievers voorhanden hebt. Maar hij gaat ook makkelijker ver van je af, dat is niet persé wat je wil. Dus zijn we nu weer bezig hem te vertellen dat we hem graag op zo'n 20-30 meter voor ons willen zien jagen. Dat hij slepen heeft leren lopen betekent niet dat hij achter iedere fazant aangaat die hij in de dekking aantreft. Zijn jachtverstand zegt hem dat hij die beter kan flushen, dan valt er immers nog wat te apporteren. Al met al heeft

Jay naar mijn mening aangetoond dat een slimme hond twee verschillende werkwijzen uit elkaar kan houden en op beide kan excelleren.

Ik vind het heel bijzonder dat JayJay en ik hebben kunnen laten zien hoe ver je kunt komen met een ras dat zich onderscheidt door gedrevenheid en toewijding. Wat hebben we samen genoten

van alle trainingen en wedstrijden in de aanloop naar de Nimrod en van de dag zelf. Dat blijven dierbare herinneringen. En zodra de poot van onze kleine hersteld is pakken we de draad op en gaan we weer doen waar hij ooit voor bedoeld was: jagen!

Foto's: Gert Kaasschieter, Sanne Romijn, Marjet Visser en Jeroen fotografie.nl